

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ได้มีการออกประกาศในปี 2556 อ้างตามพระราชกฤษฎีกาเบกษา ปี 2553 ให้ผู้ที่ประกอบอาชีพด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ต้องเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรของ กสทช. 3 ระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลางและระดับสูงรวม 51 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในความรู้ด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการอบรม ยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการทดสอบเพื่อขอรับบัตรผู้ประกาศจาก กสทช. การประกาศให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อต้องเข้ารับการอบรมทุกคนแสดงให้เห็นว่า กสทช. เล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อ เพราะเป็นอาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับผิดชอบต่อสังคม

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 เป็นหน่วยงานย่อยของบริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2510 ซึ่งทำหน้าที่ผลิตสื่อในรูปแบบรายการข่าวโทรทัศน์ละครโทรทัศน์ รายการกีฬาและถ่ายทอดการแข่งขันกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นรับผิดชอบต่อสังคม รายการข่าวที่ออกอากาศทางช่อง 7 จึงมีการนำเสนอข่าวสู่ประชาชน ผ่านรายการข่าวทั้งช่วงข่าวเช้า ข่าวเที่ยง ข่าวภาคค่ำ เด็ดข่าวเด็ก และข่าวเด็ดเจ็ด ที่มีการรายงานข่าวอย่างรวดเร็ว กระชับ ชัดไว และเที่ยงตรง สะท้อนถึงปัญหาและมุมมองของประชาชน ในรูปแบบข่าวของช่อง 7 ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตัวเอง ตามวิสัยทัศน์ด้านข่าวของช่อง 7 ด้วยการดำเนินการดังกล่าวจึงทำให้ทุกวันนี้ช่อง 7 กลายเป็นสถานีข่าวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และมีสถานีเครือข่าย ถ่ายทอดสัญญาณรวม 37 สถานี ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้านนอกจากนี้ ช่อง 7 ยังมุ่งเน้นสร้างบุคลากรข่าว ทั้งผู้สื่อข่าว และผู้ประกาศข่าว เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านข่าวอย่างแท้จริง

ผู้ประกาศข่าวเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการนำเสนอข่าวผ่านหน้าจอโทรทัศน์ เพื่อสื่อสารข่าวไปยังผู้ชม ผู้ประกาศข่าวต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจรอบด้านในงานข่าวทั้งข่าวการเมือง สังคม เศรษฐกิจ อาชญากรรม ต่างประเทศ การเมืองและกีฬา เพื่อสามารถเสริมเนื้อหาและสาระ

ความรู้ให้แก่ผู้ชมนอกเหนือจากเนื้อหาข่าวที่มีอยู่ได้ สามารถวิเคราะห์ข่าวได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ส่วนเรื่องของการใช้ภาษาต้องมีความถูกต้อง อักษร ร.เรื่อ ล.ลึง คำควบกล้ำต่าง ๆ ต้องชัดเจน ต้องมีปฏิภาณ ไหวพริบที่รวดเร็ว สามารถรายงานข่าวคว่นได้อย่างทันท่วงที ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มั่นใจ น่าเชื่อถือ ฉลาด รอบรู้ในงานข่าวและที่สำคัญคือต้องมีจริยธรรมของผู้ประกาศข่าวที่ดี เน้นเป็นกลางไม่ใช่อคติส่วนตัว

ในอดีตผู้ประกาศข่าวจะทำหน้าที่อ่านข่าวนั่งโต๊ะในสตูดิโอเพียงอย่างเดียว คืออ่านตามเนื้อหาข่าวที่ผู้สื่อข่าวได้เตรียมไว้ แต่ในปัจจุบันมิติของผู้ประกาศข่าวเปลี่ยนไป สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เล็งเห็นว่า การจะเป็นผู้ประกาศข่าวที่ดีได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานด้านข่าวดีพอสมควร หมายถึงผู้ประกาศข่าวยุคใหม่ต้องเป็นได้ทั้งผู้สื่อข่าวและผู้ประกาศข่าว กล่าวง่าย ๆ คือสามารถทำงานภาคสนามได้ด้วย นอกจากนี้ผู้ประกาศข่าวยังต้องเรียนรู้กระบวนการผลิตข่าว เริ่มจากการเป็นผู้สื่อข่าว ก็ต้องฝึกหาแหล่งข่าว ฝึกวิ่งข่าว ฝึกเขียนข่าว ฝึกทำสตู๊ปข่าว ฝึกรายงานสด ฝึกออกภาคสนาม มีความเข้าใจโปรดักชั่นของการผลิตข่าว ทั้งนี้ผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้เล็งเห็นว่า การที่ผู้ประกาศข่าวทราบกระบวนการผลิตข่าวทั้งหมดจะทำให้ผู้ประกาศข่าวเข้าใจในงานข่าวดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความรู้ ความมั่นใจด้านข่าวให้กับตนเอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความรู้ความสามารถเมื่อนั่งอ่านข่าวในสตูดิโอได้

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวมาแล้ว 3 รุ่น รุ่นแรกคือปี 2543 จำนวน 5 คน รุ่นที่ 2 ปี 2553 จำนวน 10 คน และรุ่นล่าสุดคือรุ่นที่ 3 ดำเนินการรับสมัครในปี 2557 รับจำนวน 10 คน ซึ่งทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้ดำเนินการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวแต่ละรุ่นเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นบุคลากรข่าวอย่างเต็มตัว ทั้งนี้การฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวทั้ง 3 รุ่น จะมุ่งเสริมสร้างทักษะทั้งการอ่านข่าวในสตูดิโอและการออกภาคสนาม

หลักสูตรการเตรียมพร้อมเพื่อเป็นผู้ประกาศข่าวของแต่ละรุ่นนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งเนื้อหาหลักสูตร วิทยาการและเทคนิคการสอน โดยผู้ประกาศในรุ่นที่ 1 และ 2 นั้น จะได้รับการอบรมโดยผู้ประกาศรุ่นพี่ โดยส่วนใหญ่จะเรียนรู้ และฝึกฝน จากการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ประกาศข่าวรุ่นพี่ ส่วนผู้ประกาศข่าวรุ่นที่ 3 ได้ฝึกอบรมการเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกาศข่าวระยะเวลา 13 วัน จำนวน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรด้านงานข่าว และหลักสูตรบุคลิกภาพและการออกเสียง แบ่งเป็นการบรรยาย ร้อยละ 70 และการฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 30 รวมการอบรมทั้งสิ้น 52 ชั่วโมง

ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ หรือผู้ประกาศข่าวรุ่น 3 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านงานข่าวนเลย และภายหลังจากเริ่มทำงานประมาณ 15 วัน ได้มีการรับนโยบายจากผู้บริหารโดยให้ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ฝึกทำสตู๊ปข่าวเพื่อฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้านงานข่าว โดยให้มีการทำควบคู่ไปกับการฝึกอบรม แต่ในทางปฏิบัติปัญหาที่พบคือ การพบเจอสถานการณ์จริงหน้างานที่ยากกว่าการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในห้องเรียนเป็นอย่างมาก เพราะการทำสตู๊ปข่าว จะอาศัยทักษะที่หลากหลายมาประกอบกัน

ทั้งการหาประเด็น การหาแหล่งข่าว การเขียนบทการลงเสียงการเปิดหน้า การวางโปรดัคชั่นในการผลิตทั้งภาพและเสียง และการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ไปในสื่อบ้างซึ่งเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ทำให้ผลงานสื่อบ้างของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ไม่ดีเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร และอาจมีผลต่อการประเมินผลงานของแต่ละบุคคลด้วย อีกทั้งผลการประเมินสื่อบ้างจากการให้คะแนนของผู้ประกาศข่าวรุ่นพี่ และผู้สื่อข่าว พบว่า สื่อบ้างของผู้ประกาศข่าวรุ่นที่ 3 ผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 50 จากที่ตั้งเป้าไว้ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งจากการวิเคราะห์สาเหตุนั้นผู้วิจัยพบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวรุ่นที่ 3 สามารถนำมาใช้ในการทำสื่อบ้างได้จริงไม่ถึงร้อยละ 20 หมายความว่าหลักสูตรไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่ จะเน้นให้ความรู้พื้นฐานและทฤษฎีเรื่องการทำสื่อบ้างเป็นหลัก ทำให้มีความยุ่งยากสำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ในการนำความรู้พื้นฐานเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง

จากการศึกษา ประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2550) ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบทดสอบ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมครูผู้สอนระดับปฐมวัย ผลจากการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียน และการกำหนดหลักสูตรที่เหมาะสมมีผลต่อการพัฒนาของครู ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทั้ง 4 ด้านของหลักสูตร ได้แก่ ด้านเอกสาร ด้านเครื่องมือผู้ให้การฝึกอบรม ด้านแผนการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และด้านรายละเอียดของคู่มือการฝึกอบรม มีภาพรวมอยู่ในระดับสูง และจากการติดตามผลการฝึกอบรมครูพบว่า การฝึกอบรมมีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการอบรมเรียนรู้ในระดับการศึกษาปฐมวัย ดังนั้น จะเห็นว่าการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าว หลักสูตรการอบรม จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกาศข่าว

จากปัญหาและการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ Ikujiro Nonaka และ Hirotaka Takeuchi จากมหาวิทยาลัยชิโตะ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้สร้างความรู้ (Knowledge Creation) ให้แก่กลุ่มบุคคลและองค์กร ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการพัฒนาหลักสูตรการอบรมได้ โดยนำความรู้ทั้งความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) และความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการทำสื่อบ้าง มาปรับปรุงหลักสูตรการอบรม โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลององค์กรสร้างความรู้ (Knowledge Creation Company) ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ หรือที่เรียกว่าแบบจำลองวงจรความรู้ เซกิ (SECI MODEL) ที่คิดค้นโดย Nonaka และ Takeuchi มาใช้เพื่อเปลี่ยน (Conversion) ความรู้ในตัวบุคคลและความรู้จัดแจ้งภายในองค์กรเพื่อสร้างหลักสูตรการอบรมแก่ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ โดยให้มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันจากประสบการณ์ความรู้เดิม และความรู้ใหม่ที่ได้รับ เพื่อนำความรู้เหล่านั้นออกมาใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น บนพื้นฐานของการติดต่อปฏิสัมพันธ์กัน (พรชูลี ลังกา ,

2551) ดังนั้น การนำ SECI Model มาใช้จึงเป็นการเหมาะสม เพราะผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าวแต่ละคน จะได้นำประสบการณ์ในการทำสื่อบุคคลข่าวของแต่ละคนมาใช้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การสกัดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ออกมาได้ง่าย และรวดเร็ว สามารถเปลี่ยนสถานะระหว่างกันได้ตลอดเวลา โดยเป็นการยกระดับความรู้จากบุคคลสู่กลุ่ม และยกระดับความรู้ไปสู่องค์กร ผ่านกระบวนการของ SECI Model ซึ่งมีทั้งหมด 4 กระบวนการ ได้แก่

1. กระบวนการสร้างสังคม (Socialization) เป็นการแปลง Tacit Knowledge ของแต่ละคนให้เป็น Tacit Knowledge นั่นคือ ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ที่เกิดขึ้นหน้างาน (Field Building) ในขณะที่ออกไปทำสื่อบุคคลข่าว ทั้งปัญหาที่พบตลอดจนการแก้ไข ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความรู้ในตัวบุคคลให้อยู่ในระดับสูงขึ้น ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ (Sympathized Knowledge) กันระหว่างชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice)

2. กระบวนการอธิบายความรู้ (Externalization) เป็นขั้นตอนการแปลงความรู้จาก Tacit Knowledge ให้เป็น Explicit Knowledge เป็นการนำสิ่งที่ได้จากขั้นตอนของ Socialization มาทำการจัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ของปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดการจัดกลุ่มของความรู้ (Conceptual Knowledge) ที่เป็นเหตุเป็นผล โดยทำให้อยู่ในรูปแบบของลายลักษณ์อักษร โดยใช้การเล่าเรื่อง (Story telling) หรือ สุนทรียสนทนา (Dialog) มาพูดคุยเพื่อระดมความคิดกันอีกครั้งหนึ่ง และอาจนำความรู้จากภายนอกเข้ามาสอดแทรกด้วย นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้คือ การบ่งชี้ว่าความรู้ใดเป็นความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการทำงานมากที่สุด ซึ่งจะทำให้การทำงานสามารถสำเร็จลุล่วงได้

3. กระบวนการรวบรวมความรู้ (Combination) ขั้นตอนนี้จะแปลงความรู้แบบ Explicit Knowledge ให้เป็น Explicit Knowledge คือเป็นการรวบรวมความรู้ชัดแจ้งที่ได้จากกระบวนการอธิบายความรู้ ทั้งจากความรู้และประสบการณ์ในการทำสื่อบุคคลข่าวของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ และความรู้ที่ได้จากการจับความรู้ของผู้ประกาศข่าวรุ่นเก่า ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการทำสื่อบุคคลข่าว และความรู้จากภายนอกมาช่วยเพิ่มเติมหัวข้อความรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น และสร้างเป็นความรู้ชัดแจ้งประเภทใหม่ๆ หรือต่อยอดจากความรู้เดิมเรียกว่า การเชื่อมโยงความรู้ชัดแจ้ง (Linking Explicit knowledge) ให้อยู่ในรูปของ หนังสือ ตำรา คู่มือ ระบบฐานข้อมูล เป็นต้นซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นระบบ (Systemic Knowledge) มากขึ้น

4. การนำความรู้ไปใช้ (Internalization) เป็นขั้นตอนของการแปลงความรู้จาก Explicit Knowledge ให้เป็น Tacit Knowledge นั่นคือการลงมือทำ (Learning in action) เมื่อลงมือทำบ่อย ๆ ก็เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ของตนเอง และเกิดเป็นความรู้ ที่เรียกว่า ความรู้เชิงปฏิบัติการ (Operational Knowledge) ซึ่งความรู้เหล่านั้นจะกลายเป็น Tacit Knowledge ซึ่งอาจจะเป็นการเปลี่ยน

ความเชื่อเดิม ๆ ให้เป็นความเชื่อใหม่ หรืออาจเป็นการเพิ่มเติมความเชื่อใหม่ ๆ เพิ่มกับของเดิมผู้ที่ลงมือทำนั้นจะเป็นผู้ตัดสินใจได้ว่าวิธีการไหนที่ดีที่สุด ทำแล้วประสบความสำเร็จหรือมีอุปสรรคน้อยที่สุดและท้ายที่สุดจะกลายเป็นความรู้ฝังลึกของแต่ละบุคคล

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้น จะเป็นการนำประสบการณ์ในการทำสื่อบันทึกข้อมูลของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ต้องพบเจอในขณะทำงานนำมาแลกเปลี่ยนพูดคุย แบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่เห็นแนวทางในการทำสื่อบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย และนำประสบการณ์จากการพูดคุย แลกเปลี่ยนกัน ไปประยุกต์ใช้กับการทำสื่อบันทึกข้อมูลของตนเอง เพื่อให้กลายเป็นวิธีการหรือกระบวนการใหม่ ๆ ในการทำสื่อบันทึกข้อมูล และผลลัพธ์จากกระบวนการของ SECI Model ก็จะได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรมทำสื่อบันทึกข้อมูลของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ เพื่อเอาไปใช้ในการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวรุ่นต่อไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการทางด้านวิศวกรรมความรู้ Knowledge Engineering : Common KADS ในการช่วยจับประเด็นความรู้ของผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องการทำสื่อบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ Common KADS: Knowledge Analysis and Data Structuring ซึ่งประกอบด้วย การจับความรู้ (Knowledge Capture) การวิเคราะห์ความรู้ (Knowledge Analysis) การสังเคราะห์ความรู้ (Knowledge Synthesis) และการนำความรู้ไปใช้ (Knowledge Utilization) มาบริหารจัดการความรู้ชัดเจน และความรู้ฝังลึก ที่เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นในการทำสื่อบันทึกข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าวที่มีประสบการณ์และผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในการผลิตและทำสื่อบันทึกข้อมูล ถึงเทคนิควิธีการทำสื่อบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งที่จะต้องเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีการปฏิบัติงานมาก่อนจนชำนาญแล้ว จะทำให้ได้แนวทางการทำงานที่ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพต่างจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาหลักสูตรอบรมการผลิตสื่อบันทึกข้อมูล เพื่อเพิ่มทักษะการทำสื่อบันทึกข้อมูลของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ SECI Model เพื่อให้ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่สามารถนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ จากกระบวนการ ไปใช้ในการผลิตสื่อบันทึกข้อมูลที่มีคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์และผลงานที่ดีให้กับผู้ประกาศข่าวและองค์กรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 ในบริบทของการจัดการความรู้
2. เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 ด้วยการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการจัดการความรู้ที่เหมาะสม

3. เพื่อสร้างกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรอบรมการทำสตู๊ปข้าวของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 ที่เน้นการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับการทำงาน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 27 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 Knowledge Manager ได้แก่ กองบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 3 คน ประชากรกลุ่มนี้เป็นผู้ประเมินผลการทดสอบของนักศึกษาฝึกงานในแต่ละรอบ และยังเป็นผู้ร่วมกำหนดหลักสูตรการอบรมการทำสตู๊ปข้าวสำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ด้วย
 - 1.2 Knowledge Expert ได้แก่ ผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รุ่นที่ 3 จำนวน 9 คน ผู้สื่อข่าว ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 6 คน เป็นกลุ่มประชากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในเรื่องของการทำสตู๊ปข้าว โดยให้สัมภาษณ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ผู้วิจัยนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาคู่มือการทำสตู๊ปข้าว
 - 1.3 Knowledge Worker ได้แก่ นักศึกษาฝึกงานชั้นปีที่ 4 สาขาวิชานิตยศาสตร์ ที่มาฝึกงานในฝ่ายข่าว ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 9 คน โดยเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ทำแบบทดสอบการทำสตู๊ปข้าว
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะเนื้อหาด้านการผลิตสตู๊ปข้าวเท่านั้น เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่จำเป็นต้องเร่งฝึกอบรมก่อน เพราะผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าว มีความจำเป็นต้องใช้ทักษะดังกล่าว ในการปฏิบัติงานภาคสนาม
3. ขอบเขตด้านทฤษฎี
กรอบทฤษฎีการสร้างความรู้ (Knowledge creation) เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ จากความรู้ฝังลึก (Tacit knowledge) กลายเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) ตามกระบวนการของ SECI Model โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/กรอบการสัมภาษณ์ และแบบทดสอบ
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 4 เดือน ดังนี้
 - 4.1 ระยะเวลาที่ใช้การสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล
 1. พฤษภาคม 2559 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มที่ 1 เพื่อนำความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาคู่มือการทำสตู๊ปข้าวชุดที่ 1

2. มิถุนายน 2559 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มที่ 2 เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาคู่มือการทำสตู๊ปข้าวชุดที่ 2
3. กรกฎาคม 2559 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มที่ 3 เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาคู่มือการทำสตู๊ปข้าวชุดที่ 3
4. สิงหาคม 2559 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มที่ 3 เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้พัฒนาหลักสูตรอบรมการทำสตู๊ปข้าวของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 เดือน สิงหาคม 2559

4.2 ระยะเวลาที่ใช้การทดสอบ และประเมินผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

1. รอบที่ 1 พฤษภาคม 2559 ทำการทดสอบและประเมินผลแบบทดสอบ จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
2. รอบที่ 2 มิถุนายน 2559 ทำการทดสอบและประเมินผลแบบทดสอบ จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
3. รอบที่ 3 กรกฎาคม 2559 ทำการทดสอบและประเมินผลแบบทดสอบ จากกลุ่มตัวอย่างที่ 3

5. ตัวแปรที่ศึกษา

- 5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรอบรมการทำสตู๊ปข้าว สำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ของทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
- 5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการทำสตู๊ปข้าวของผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ ช่อง 7

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ใช้เป็นแนวทางในการสนทนากลุ่มในขณะดำเนินการประชุม รวมถึงการบันทึกสิ่งที่ได้จากการสนทนากลุ่มระหว่างผู้ประกาศข่าวด้วยกัน
2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/กรอบการสัมภาษณ์ มีการตั้งคำถามที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนหรือการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบปลายเปิด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำสตู๊ปข้าว
3. แบบทดสอบ เพื่อใช้วัดและประเมินผลความรู้ที่ได้รับจากคู่มือการทำสตู๊ปข้าว

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัญหาการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7
2. ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการฝึกอบรมผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 ด้วยการใช้อุปกรณ์การจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสม

3. ได้หลักสูตรอบรมการทำสื่อบ้างสำหรับผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่ช่อง 7 ด้วยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเครื่องมือในการจัดการความรู้ที่เหมาะสม
4. ได้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสำหรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอื่น ๆ ของผู้ประกาศข่าว
5. ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่สามารถผลิตสื่อบ้างที่มีคุณภาพ สร้างภาพลักษณ์ และผลงานที่ดีให้กับองค์กรได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้ประกาศข่าว** หมายถึงบุคคลที่ได้รับการสรรหา และคัดเลือก จากสถานีโทรทัศน์ และมีหน้าที่อ่านข่าวผ่านหน้าจอโทรทัศน์ มีความรู้ความสามารถในทักษะด้านการอ่านข่าว
2. **ผู้สื่อข่าว** หมายถึงบุคคลที่ทำงานเบื้องหลังในการผลิตข่าว มีการออกภาคสนาม ออกทำข่าว การหาประเด็นข่าว และพิมพ์ข่าวให้กับผู้ประกาศข่าวได้รายงานผ่านหน้าจอโทรทัศน์
3. **ผู้ประกาศข่าวหน้าใหม่** หมายถึงบุคคลที่ผ่านการสรรหา คัดเลือก ในตำแหน่งงานผู้ประกาศข่าว รุ่นล่าสุดที่มีการเปิดรับ
4. **สื่อบ้าง (Scoop)** หมายถึง รายงานพิเศษที่มีแง่มุมเชิงเจาะลึก นอกเหนือจากเป็นข้อเท็จจริงอาจมีการเพิ่มเติมความรู้ สถิติ ความคิดเห็นที่มากกว่าข่าว ซึ่งความคิดเห็นนั้น ๆ อาจจะมาจากบุคคลที่ตกเป็นข่าวหรือนักวิชาการ ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ หรือผู้รับผิดชอบ
5. **การเปิดหน้า (Stand Up)** หมายถึง การที่ผู้รายงานข่าวยืนรายงานเปิดหน้าในสื่อบ้าง เพื่อเป็นการยืนยันว่าทีมข่าวอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จริงได้เข้าไปรับรู้ข้อเท็จจริงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจยืนรายงานช่วงเปิดรายการเพื่อนำเข้า ตอนกลางเพื่อเชื่อมต่อเรื่องราว และตอนปิดท้ายเพื่อสรุปข่าว
6. **Re-Check** หมายถึง การย้อนตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของงานเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดบนหน้าจอ